

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΕΘΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΓΙΑ ΤΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ

Νεοφύτου Βάμβα 6, 106 74 Αθήνα
Τ: 2107233221-2, W: www.nchr.gr, E: info@nchr.gr

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Κύριο Πάτροκλο Γεωργιάδη
Γ.Γ. Μεταναστευτικής Πολιτικής, Υποδοχής και Ασύλου
Υπουργείο Μετανάστευσης και Ασύλου

Αθήνα, 21 Οκτωβρίου 2022
ΑΠ 576

Αξιότιμε κύριε Γενικέ Γραμματέα,

Σε συνέχεια της από 05.09.2022 απόφασης συγκρότησης Πενταμελούς Επιτροπής για την επιλογή του Υπεύθυνου Προστασίας Θεμελιωδών Δικαιωμάτων καθώς και Ειδικής Επιτροπής για τη Συμμόρφωση με τα Θεμελιώδη Δικαιώματα στο Υπουργείο Μετανάστευσης και Ασύλου, η Εθνική Επιτροπή για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου (ΕΕΔΑ), αφού συζήτησε το θέμα διεξοδικά κατά την συνεδρίαση της Ολομέλειας στις 26 Σεπτεμβρίου 2022, κατέληξε ομοφώνως στις ακόλουθες παρατηρήσεις:

Η ΕΕΔΑ, επιτελεί κατά τη δημόσια παρουσία της το θεσμικό της ρόλο ως εθνικός θεσμός για τα δικαιώματα το ανθρώπου και ανεξάρτητο συμβουλευτικό όργανο της Πολιτείας στα ζητήματα προστασίας και προώθησης δικαιωμάτων του ανθρώπου (άρθ. 10 παρ. 2 του Νόμου 4780/2021), στο πλαίσιο της αποστολής και των αρμοδιοτήτων της, σύμφωνα με τις αποφάσεις της Ολομέλειάς της, οι οποίες λαμβάνονται με συμμετοχική διαδικασία των Μελών της (άρθρο 18 παρ. 3 του Νόμου 4870/2021).

Η Εθνική Επιτροπή,

- έλαβε υπόψη τις θέσεις της για το προσφυγικό ζήτημα και τα επιμέρους ζητήματα προσφυγικής προστασίας (υποδοχή, κράτηση, διαδικασίες ασύλου, προστασία θυμάτων βασανιστηρίων, άτυπες αναγκαστικές επιστροφές κλπ.) και τις σχετικές εκθέσεις και συστάσεις διεθνών οργάνων καθώς επίσης και την απόφαση της Ολομέλειας ΕΕΔΑ και την από 20.10.2021 ιδρυτική πράξη για τη σύσταση και λειτουργία του Μηχανισμού Καταγραφής Περιστατικών Άτυπων Αναγκαστικών Επιστροφών.
- μελέτησε το νομοθετικό πλαίσιο, όπως αυτό ορίζεται στο άρθρο 49 παρ. 5: Υπεύθυνος Προστασίας Θεμελιωδών Δικαιωμάτων Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου και στο άρθρο 50: Σύσταση Ειδικής Επιτροπής για τη Συμμόρφωση με τα Θεμελιώδη Δικαιώματα στο Υπουργείο Μετανάστευσης και Ασύλου του Νόμου 4960/2022, και κατ' αρχήν, επισημαίνει ότι δεν έχει ακόμη εκδοθεί η προβλεπόμενη εφαρμοστική Κοινή Υπουργική Απόφαση. Περαιτέρω, η Επιτροπή σημειώνει ότι οι ανωτέρω νομοθετικές παρεμβάσεις δεν πληρούν τις προϋποθέσεις για τη δημιουργία ενός ανεξάρτητου και αποτελεσματικού μηχανισμού παρακολούθησης

του σεβασμού των δικαιωμάτων του ανθρώπου, όπως αυτές μεταξύ άλλων έχουν ήδη τεθεί υπόψη των Ελληνικών Αρχών από την Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες, το γραφείο της Ύπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα και το Ευρωπαϊκό Δίκτυο Εθνικών Θεσμών Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων¹.

- Επισημαίνει, δε, ότι η συμμετοχή εκπροσώπων Ανεξάρτητων Αρχών σε Επιτροπές Επιλογής του προσωπικού αυτού, στη σύνθεση μάλιστα των οποίων προβλέπεται πλειοψηφική συμμετοχή εκπροσώπων της Διοίκησης (άρθρο 49 του Νόμου 4960/2022), δεν υποκαθιστά τις αρχές και τους κανόνες που διέπουν τον δημόσιο Τομέα ήτοι, τους γενικούς κανόνες προσλήψεων στον Δημόσιο Τομέα υπό την ευθύνη του ΑΣΕΠ.

Υπό το φως όλων των ανωτέρω, η ΕΕΔΑ εκφράζει σοβαρές επιφυλάξεις ως προς το περιεχόμενο και τα όρια της θεσμικής της συμμετοχής στην Ειδική Επιτροπή για τη Συμμόρφωση με τα Θεμελιώδη δικαιώματα στο Υπουργείο Μετανάστευσης και Ασύλου (άρθρο 50 παρ. 2 του Νόμου 4960/2022), όπως επίσης και στην προβλεπόμενη από το άρθρο 49 παρ. 2 του Νόμου 4960/2022 Επιτροπή Αξιολόγησης, εν σχέσει με τον θεσμικό της ρόλο και καλεί τον αρμόδιο Υπουργό, όπως λάβει υπ' όψιν τα ανωτέρω, επανεξετάσει τις εν λόγω διατάξεις και αναλάβει σχετική νομοθετική πρωτοβουλία για την τροποποίησή τους υπό το φως και των προαναφερθέντων σχετικών συστάσεων.

Σε κάθε περίπτωση η συμμετοχή της ΕΕΔΑ σε επιτροπές και λοιπά όργανα τόσο σε εθνικό, όσο και σε ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο, διέπεται από της ιδρύσεώς της από τις αρχές της ανεξαρτησίας και της συλλογικότητας ως προς τον τρόπο λειτουργίας της.

Με εκτίμηση,

Η Πρόεδρος

Καθηγήτρια Μαρία Γαβουνέλη

¹ UNHCR, OHCHR, ENNHRI, Δέκα σημεία για τη δημιουργία ενός ανεξάρτητου και αποτελεσματικού εθνικού μηχανισμού παρακολούθησης θεμελιωδών δικαιωμάτων στα σύνορα στην Ελλάδα, 5 Σεπτεμβρίου 2021, <https://www.unhcr.org/gr/23403-ten-points-to-guide-the-establishment-of-an-independent-and-effective-national-border-monitoring-mechanism-in-greece.html>